

VOL. IX.

Kaina 3c

Chicago, Ill.,

Panedėlis, Balandžio-April 3 d., 1922

No. 78

Angliakasių streiko pradžia labai sekminga

Virš 600,000 streikuoja

Reikalauja, kad valdžia paimtų kasyklas

Virš 600,000 angliakasių streikuoja

Streikas prasidėjo labai sėkmingai. Prie streiko dedasi ir neorganizuoti angliakasiai.

CHICAGO. — Pradžią visuotinio angliakasių streiko buvo labai sėkminga. Visi organizuoti angliakasiai sustreikavo iki vieno minkštųjų anglių ir antracito laukuose. Prie streiko prisidėjo ir didelė dalis neorganizuotųjų angliakasių.

Angliakasių viršininkai apskaito, kad pirmą dieną sustreikavo virš 600,000 angliakasių ir dešimt to turėjo užsidauryti virš 6,200 kasyklų. Tačiau dar dirba apie 1,500 neorganizuotųjų kasyklų, kurias valdo ginkluoti kompanijų muškos ir neprileidžia darbininkų prie streiko. Tokia padėtis yra niekuriose dalyse West Virginia, Kentucky, Alabama ir k. valstijose.

Apskaičiuota, kad streikuoja 515,000 organizuotųjų angliakasių ir apie 100,000 neorganizuotųjų. Dėl streiko nebus iškasama apie 1,500,000 tonų anglių per dieną, o ir angliakasiai neteks algomis į dieną apie \$2,800,000.

Antracito anglių kasyklos visos yra uždarytos, sustreikavus apie 150,000 angliakasių. Didelė dalis antracito angliakasių nėra organizuoti, bet prie streiko prisidėjo visi. Minkštųjų anglių laukuose streikuoja virš 450,000 angliakasių. Kansas angliakasiai irgi sustreikavo, nors tos valstijos industrinis teismas ir bandė uždrausti jiems streikuoti.

Streikas bus ilgas.

Visi mano, kad šis angliakasių streikas bus ilgas ir tęsis gal ketelį mėnesių. Kasyklų savininkai, remiami didžiųjų kapitalistų, dės visas jėgas, kad sulaužius angliakasių uniiją. Ypač bus smarki kova Pittsburgho apylinkėse ir West Virginijoje, kur kasyklas valdo plieno trustas. Jis jau rengiasi prie atviro laukymo streiko pagelba streikaujančių, jei jų galės gauti. Pensilvanijos "kazokai" — raitieji konstabeliai, kurie pasižymėjo savo nuožmumu visuose darbininkų streikuose, jau gyvena benami yra į kasyklų distriktus.

Kapitalistai jau senai rengėsi prie streiko, prisikasė didelį anglių rezervą ir išsiskė streiką tuo laiku, kada mažiausia anglių suvartojama ir kada kasyklos mažiausia dirba, ir bandys nuveikti darbininkus ilgumu streiko. Bet angliakasiai tą gerai žino ir irgi rengiasi ilgai kovai. Daugelis angliakasių ateivių rengiasi važiuoti į savo šalis, kad aplankius savo tėviškes ir paskui sugrįžus, kada streikas bus užsibaigęs. Kiti kitur ketina įsikurti darbe. Niekuriose vietose angliakasių ketinama paimti vedimus valsti-

jų kelių ir prie kitų viešųjų darbų.

Angliakasiams palengvina kovą, tai kad jie yra stipriai organizuoti ir kad tik gerai pri-tyrę žmonės gali dirbti kasyklose, kas neleidžia pastatyti bile kokius streikaujančius. Šiuo žvilgsniu ypač aštrus yra Illinois įstatymai. Angliakasių rems geležinkeliečiai ir visa Amerikos Darbo Federacija. Yra tik pavojaus skilimo tarp pačių angliakasių, būtent iš Illinois pusės. Illinois angliakasiai yra nutarę taikintis su kasyklų savininkais atskirai ir vis dar kartoja apie tą savo pasipriešinimą, nors tai daryti jiems uždraudė centralinė valdyba. Jei jie tai padarytų, tai unija susiskaldytų ir jie galėtų streiką privesti prie pralaimėjimo.

New Yorko American Civil Liberties Union paskelbė, kad kasyklų distriktuose tapo pasandytia 1,000 advokatų ginti laisvę žodžio ir susirinkimų laike angliakasių streiko.

Reikalauja, kad valdžia operuotų kasyklas

WASHINGTON, bal. 2. — Senato darbo komiteto pirmininkas sen. Borah išleido viešą pareiškimą, raginantį valdžią paimti anglių kasyklas ir jas operuoti. Jis sako, kad anglis yra svarbus dalykas valdžios ir industrijos veikimui ir todėl tai negali būti statoma pavojun kitiems viršiais tarp darbo ir kapitalo. Senatorius nemato kitokio išėjimo, jeigu nenorima anglių industrijos reorganizuoti.

Jis sako, kad streikas rodo industrijos ligą, būtent "chaotišką ir begėdišką" eikvojimo metodą, kuriąja industrija dabar yra vedama.

"Nėra galima duoti jokio kitokio paaiškinimo ar pateisinimo dabartinės anglių kainos, kaip kad pakaktinti netikusį vedimą, eikvojimą ir nesąžiningus pelnus".

Angliakasių unijos prezidentas Lewis pritaria tokiam senatoriaus Borah sumanymui. Jis sako, kad geriausiu dalyku būtų nacionalizavus kasyklas, bet kad tai atsiekti veik negalima dėl didelio kapitalo, sudėto į 7,500 esančių šalyje kasyklų, tai visgi geriau būtų, kad valdžia nors paimtų kasyklas savo žinion ir jas operuotų.

Bankieriai valdo kasyklas

WASHINGTON, bal. 2. — Atstovas Brown savo kalboje atstovų bute pareiškė, kad "galinga ir arrogantiška" įtaka, esanti užpakalyje anglių kasyklų savininkų jų "pasipriešinime valdžiai" dabartiniame angliakasių streike, yra nedidelė grupė finansistų, kurie per dešimtą didžiųjų New Yorko bankų "valdo industrinį šalies gyvenimą".

"Kokie yra didieji interesai stovi užpakalyje kasyklų savininkų, kurie yra ganėtinai tvirti ir arrogantiški, kad pasipriešinūs pačiai valdžiai?" Kitais žodžiais, kas valdo kasyklas?" Klausia atstovas Brown ir pats atsako: "Aš atsakau, geležinkeliai ir United States Steel Co. (plieno ir geležies trustas) valdo 75 nuoš. anglių kasyklų Jungt. Valstijose, kaip antracito, taip ir minkštųjų anglių, ir pilnai kontroliuoja anglių gamybą. Kokios didžiosios finansinės įstaigos valdo šerius tų geležinkelių ir todėl valdo tas kasyklas ir anglių geležinkelius? Aš vėl atsakau, jie yra valdomi sekamų finansinių įstaigų:

"J. P. Morgan & Co., First National Bank of New York, Equitable Trust Co., Guaranty Trust Co., Equitable Life Assurance Assn. of U. S., Mutual Life Insurance Co. or N. Y., American Surety Co., Mechanics & Metals National Bank, National City Bank, New York Trust Co., Chase National Bank, United States Steel Co."

Vakarinės Kanados angliakasiai streikuoja

Bandys taikintis arbitražo pagelba.

CALGARY, Alta., bal. 2. — W. E. Knowles iš Moose Jaw vakar tapo paskirtas pirmininku taikomosios tarybos tarp streikuojančių angliakasių ir kasyklų savininkų, kad sutaukius tuos nesutikimus, kurie privėdė prie angliakasių streiko vakarinėje Kanadoje.

Rusijos delegacija Berline

BERLINAS, bal. 1. — Rusijos delegacija Genoa konferencijon šandien atvyko į Berlyną. Dar niekad respublikos laikais nebuvo Berline geležinkelio stoties sutraukta tiek daug policijos ir nors valanda atvažiuavimu buvo slepiama, stotis buvo pilna žmonių, kurie norėjo arčiau pamatyti Rusijos delegatus.

Čičerinas sako, kad Lenino nervai yra suirę nuo persidirbimo, kad daktarai jam patarę pasilsėti, bet šiaip jis neserga sunkiai ir neguli lovoje, tik retkarčiais, kada gali išvažiuoti iš Maskvos, važiuoja medžioti".

Apie Rusijos nusistatymą linki Genoa konferencijos Čičerinas atsakė pasakyti daugia, negu kad jau buvo tuo klausimu pasakyta: viskas paaiškėsia pačioje konferencijoje. Jis tik pridūrė:

"Atvykęs į Berlyną aš patyriau, kad premieras Poincare užtikrinęs, jog Rusijos valdžia padariusi Francijai pasiūlymą, atkreiptų prieš Francijos talkininkus. Aš griežtai užginčiju tokią pareiškimui.

"Poincare matomai bando padaryti keblumą Lloyd George'ui pastarojo kalboje prieš atstovų butą sekamą panedėlį. Ištikrinę, gi Rusijos valdžia niekad nedavė Francijai tokių pasiūlymų."

"Ne per "šydrutas ponias", bet per Francijos misijas ir gerai žinomus Francijos parlamentaristus, Rusija pasiūlė Francijai pradėti derybas tuo supratimu, kad geri santykiai su Francija dar labiau sustiprins gerus santykius su Anglija".

Rusai paėmė įkaitus

LONDONAS, bal. 2. — Iš Rygos pranešama, kad rusų laikraštis Rud rašas, jog Petrogrado policija areštavusi daugelį svetimšalių kaip įkaitus, kad užtikrinus saugumą vykstantiems Genoa konferencijon Rusijos delegatams.

(Žinia yra labai abejotina ir reikia priimti ją dideliu atsargumu).

Nauji neramumai Vengrijoje

VIENNA, bal. 2. — Mirus ex-karaliui Karoliui Vengrijoje ir Austrijoje gimė naujas pavojus iš monarchistų pusės. Dabar monarchistai tikisi suitaikinti tarp savęs apie vieną kurį kandidatą į karalių ir tariasi padaryti tose šalyse naujus monarchistinius sukilimus, tikslu atsteigti monarchiją.

Norima Karolį laidoti Viennoje, kur yra palaidoti kiti Austrijos karaliai. Mano tada ir monarchistai pasirodyti noje savo spėkoje. Bet Austrijos socialistai galbūt bandys to visko nepileisti.

Mušiai francūzų Moroko

LONDONAS, bal. 2. — Iš Huelva pranešama, kad 700 karavių, priklausančių dviejoms Francijos pulkams liko užmušti netikėtoje atakoje Moulonja klonyje, Francijos Morokoje.

Mušiai Belfasto nesiliauja

BELFAST, bal. 1. — Keturi žmonės liko užmušti ir keli sužeisti sinn feinerių distrikte. Manoma, kad juos užmušė ulsteriečiai atgėžai už užmušimą Ulsterio konstabelio.

Kovo mėnesį Belfasto tapo užmušta 60 žmonių. Tai buvo kruviniausias mėnuo Belfasto istorijoje.

Siunčia savo ambasadorių

NEW YORK, bal. 1. — Allanson B. Houghton, pirmas po karo Jungt. Valstijų ambasadorius Vokietijoje, šandien išplaukė laivu Olympic užimti savo vietą. Kartu su juo išplaukė ir Henry P. Fletcher, Amerikos ambasadorius Belgijoje.

"Aš tikiuos mūsų šimto metų draugiškumo su Vokietija, o ne kelių baisių karo metų", pasko išplaukdamas Houghton.

188 užmušta Afrikos sukilime

LONDONAS, bal. 2. — Iš Cape Town pranešama, kad Pietinės Afrikos premieras Smuts paskelbė vakar seime, kad neseniai įvykusiame Rand streikuojančių mainerių sukilime liko užmušta 188 baltieji žmonės, 534 gi žmonės liko sužeisti.

Small byla prasidės šandien. WAUKEGAN, bal. 2. — Illinois gubernatoriaus Len Small bylos nagrinėjimas prasidės ryto, jei neatsiras ypatingų kliūčių ir nebus pareikalauta į išnaudojimą atidėti. Pirmininkaus circuit teismo teisėjas Edwards.

Gubernatorius jau vyksta į Waukeganą.

Maištininkai užgriebė kluubą

DUBLINAS, bal. 2. — Arijos armijos maištininkai vakar užgriebė ir sudrįtino didžiausią Dubline Kildare kluubą.

Prisibijoma, kad tai yra pirmas žingsnis sukilimo prieš Arijos laikinąją valdžią. Rengiamasi prie tokio sukilimo rodo tai, kad de Valeros komitetas įsakė slaptą mobilizaciją respublikos šalininkų armijoje. Mobilizacija turi prasidėti šandien Dubline.

Collins ketina pasitikti tokią padėtį, surengdamas Dublino brigados parodą ir pareikalavimu iš karavių ir oficerių suvokti naują prisaiką laikinajai valdžiai, arba eiti pas de Valerą.

Austrijos ex-karalius Karolis mirė

LONDONAS, bal. 1. — Reuteris praneša, kad po kelių savaičių ligos Funchal, ant Madeira salos, pasimirė buvęs Austro-Vengrijos karalius Karolis. Jis mirė nuo plaučių uždegimo, išsivysčiusio iš influencijos.

Karolis buvo nežinomas iki pradžios karo. Tik užmušus Serajevo, birž. 28, 1914 Austrijos sosto įpėdinį Ferdinandą ir jo pačią, delei ko ir prasidėjo karas, Karl Josef tapo paskelbtas erhercogų ir sosto įpėdiniu. Austrijos ir Vengrijos karaliu jis tapo lapkr. 22, 1916, pasimirus senajam karaliui Franz Josef. Kaip Karolis, taip ir jo pati Zita paeina iš silpnapročių šeimynų. Karolio tėvas ir kiti protėviai buvo silpnapročiai ar bepročiai. Karalienės Zitos 18 brolių ir seserų irgi yra bepročiai.

Pralaimėjęs karą ir netekęs sosto, pabėgęs į Šveicariją, Karolis su Zita du sykiu buvo sugrįžę Vengrijon ir bandę atgauti Vengrijos sostą. Bet jiems nepasisekė tai padaryti ir po antrojo bandymo jie tapo ištremti ant Madeira salos, kur jis dabar ir mirė. Jis buvo dar gana jaunas, apie 85 m. amžiaus.

Vokietija paskirė Genoa delegatus.

BERLINAS, bal. 2. — Pats kancleris Wirth asmeniškai vadovaus Vokietijos delegaciją Genoa ekonominę konferenciją. Tai nutarta tapo kabineto. Vokietijos delegacija susidės iš apie 50 žmonių.

Vokietijos unijos irgi pasiųs savo delegatus, kurie dabs, kad konferencijoje nenukentėtų Vokietijos darbininkų reikalai.

CHICAGO. — Abel Davis, kurį teisėjas Evans buvo paskiręs vienu globėjų Co-operative Society of America, vakar įteikė tam pačiam teisėjui rezignaciją, kadangi jis negalėjęs susitaikinti biznio metuose su kitais dviem globėjais — Harrison Parker ir Seymour Stedman. Jis norėjęs vesti biznį grynais biznio pamatais, o anieji dar turį idealistinių tikslų, tad jis su jais negalėjęs susitaikinti.

NEW YORK, bal. 2. — Kovo mėnesį New Yorko nužuta 37 žmonės. Tarp užmuštųjų yra 3 moteris, vien kurių liko nušauta, o dvi nudurtos peiliu.

Lietuvos žinios

Atvyksta Amerikon Lietuvos Finansų Misija

WASHINGTON, kovo 30 d. (Elta). — Sulig Lietuvos Atstovo gauta iš Kauno kablegrama, netrukus Amerikon atvyksianti Lietuvos Finansų Misija naujai Lietuvos paskolai vesti.

Lenkų pasiruošimas neutralinėje zonoje

KAUNAS, E. — Lietuvos Vyriausybė gavo tikrų žinių, kad Lenkai yra pasiuntę į neutralinę zoną kareivius geležinkelii ir ypatingai tiltui per Merkio upę taisyti. Ji mato tame aišku neutralinės zonos neliečiamybės laužymą iš Lenkų pusės, nepaisant Lenkijos atstovo Askenazi'o padaryto Tautų Sąjungos Tarybai š. m. sausio 13 d. iškilmingo pareiškimo.

Šis Lenkų nedraugingas elgesis sukelia Lietuvai didelio pavojų dėl jos teritorijos saugumo, ir todėl Užsienio Reikalų Ministeris Prof. Jurgutis, kovo 5 d. kreipėsi į Generalinį Tautų Sąjungos Sekretorių p. Drumondą, prašydamas Tautų Sąjungos intervencijos sustabdyti nedraugingus Lenkijos žingsnius ir išvengti kraujo praliejimo.

Zemiau dedame mūsų Užsienio Reikalų Ministerio notos tekstą ir p. Drumondo atsakymą:

Ponui Erikui Drumondui.
Generaliniam Tautų Sąjungos Sekretoriui.

Lenkų kariuomenė peržengė neutralinę zoną, nustatytą tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių. Lenkų saperai atlieka prie geležkelio linijos tarp Rudziškių ir Varėnos, kuri yra neutralinėje zonoje, įvairius darbus. Lietuvos Vyriausybė, matydama šiam elgesy priešiną Lietuvai ruošimąsi, prieštaraujanti Lenkijos iškilgiams Tautų Sąjungos Tarybai padarytiems pasižadėjimams ir galinti sukelti kraujo praliejimą, prašo Tautų Sąjungos Tarybą teiktis padaryti Lenkų Vyriausybėje intervenciją, kad privertus saugoti neutralinės zonos neliečiamybę ir sustabdyti paminėtą nedraugingą ruošimąsi.

Jurgutis, Užsienio Reikalų Ministeris. P. Drumondo telegrama: Jūsų kovo 5 dienos telegramą gavome. Prašome poną Hymaną, kad darytų intervenciją Lenkų Vyriausybėje. Drumondas.

Krašto "Prezidentas".

KLAIPEDA, E. — Vyriausias Komisaras Petišnė išleido įsakymą, kuriuo Krašto Direktoriaus vieton suteikiamas "Krašto Prezidento" pavadinimas.

NAUJIENŲ
Pinigų Siuntimo Skyrius atdaras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakare. Nedėdieniais nuo 10 v. ryto iki 2 val. po piet.

Geriau ir Pigiau Negu Visur Kitur

Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrius, per kurį jau tapo pasiūsta Lietuvon su viršum 50 milijonų auksinų, visą laiką rupinasi ir rupinasi, kad davus kuogreiciausia ir kuopigiausia pinigų persiuntimą Lietuvon iš Amerikos. Tas didžiame laipsnyje jau tapo atsiekta. DABAR NIEKAS NEGALI PASIUSTI LIETUVON PINIGŲ GREIČIAU ir PIGIAU kaip NAUJIENOS PER SAVO ŠEŠIS CHICAGOS OFISUS.

Naujienu Pinigų Siuntimo Skyriai šandien yra didžiausia lietuvių pinigų siuntimo įstaiga Amerikoje, per kurią Lietuvos didieji bankai visiems amerikiečiams pataria siųsti pinigus Lietuvon. Naujienos duoda pilną gvarantiją už pinigus siunčiamus perlaidomis ir duoda paprastas gvarantijas už savo čekius. Naujienos išmaino didesnes pinigų sumas pagal pigiausio dienos kurso, koks tik yra New Yorke ar Chicagoje. Naujienos yra korespondentu didžiausio Lietuvos banko — Lietuvos Prėkybos ir Pramonės Banko Kaune. Naujienos siunčia pinigus ne tik Lietuvon, bet ir į visus kitus svieto kraštus. Siųsdami pinigus, visuomet kreipkitės į Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrių.

NAUJIENŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS
Vyriausias ofisas
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Bridgeporto Skyrius
8210 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Town of Lake Skyrius
1614 West 46th Street, Tel. Boulevard 0672
Brighton Park Skyrius
4138 Archer Ave., Chicago, Ill.
West Pullmano Skyrius
523 West 120th St., West Pullman, Ill.
Roselando Skyrius
233 East 115th St., Roseland, Ill.

